

PM 2 2020-10-08 SLUTLIG BEDÖMNING

Fråga om snedvridning av konkurrensen genom bland annat vilsledande upphandlingsföretag som lagts till grund för tilldelning.

En kommun har utformat villkoren vid offentlig upphandling på ett motsägelsefullt sätt och sedan åberopat dessa till grund för att förkasta anbud. I upphandlingen har även uppställts ett otillåtet s.k. golvpris under vilket anbud inte kommer prissvärderas.

Sundbybergs kommun (nedan Kommunen) tilldelade¹ i juni 2019 kontrakt om städtjänster till två anbudsgivare.² Den aktuella upphandlingen³ syftade till att sluta ramavtal med mellan en och tre leverantörer beroende på antalet företag som godkänns i anbudsvärderingen.⁴ Av upphandlingsdokumentet² framgår att förfarandet ”...innefattar alla lokaler som Barn och utbildningsförvaltningen nyttjar. Indelning av objekten är i följande område: 1. Förskolor 2. Skolor o kontor”.⁵ Under rubriken ”Timdebitering och avverkningsgrad i anbudet”⁶ föreskrivs vidare att ”högsta accepterade avverkningsgrader⁷ för städning av de olika lokaltyperna vid anbudslämning är; 'Skolor/fritids', 400 kvm/tim, [samt] 'Förskolor', 240 kvm/tim”.

För klarläggande av vilka städobjekt som ingår i upphandlingen och hur dessa fördelar sig på respektive område hänvisas till en särskild ”Prisblankett”.⁸ För ”Område 1” anges under rubriken ”Förskolor” totalt 30 städobjekt. På motsvarande sätt anges för ”Område 2”, under rubriken ”Skolor”, totalt 21 städobjekt.⁹ Bland de objekt som anges under rubriken ”Skolor” förekommer bland annat ”Grundskola (Risöskolan)”, med objektnummer 20, och ”Risös snickeri och hobbylokal” med objektnummer 21.

Risöskolan är en grundsärskola¹⁰ som tar emot elever i årskurserna 1-9 vilka till följd av utvecklingsstörning inte bedöms kunna uppnå grundskolans kunskapskrav.¹¹ Till skolan hör även ett snickeri och en hobbylokal. Skolan med snickeri och hobbylokal har vid beskrivningen av ”typ av lokal” i upphandlingsdokumentet kommit att redovisas som ”Förskola”. Detta dock fortfarande under rubriken ”Skolor” inom ramen för övriga städobjekt i ”Område 2”.

De båda antagna anbudsgivarna är enligt tilldelningsbeslutet de enda som kvalificerats för deltagande i upphandlingen. Två andra anbudsgivare har enligt Kommunen ”ej kvalificerats” eftersom anbudet bedömts innefatta en ”för hög avverkningsgrad⁷ på städobjektet Risö sarskola och Risö snickeri och hobbylokal”. Detta utifrån att anbudet innehållit redovisade avverkningsgrader för dessa städobjekt som var högre än gränsvärdet 240/kvm/timme (som angivits för förskolor) men lägre än eller lika med 400 kvm/tim (som angivits för skolor/fritids).

Övriga i upphandlingen (totalt åtta) anbudsgivare har inte bedömts uppfylla uppställda kvalifikationskrav avseende soliditet eller redovisade referensuppdrag.¹²

¹ Se Kommunens tilldelningsbeslut av den 27 juni 2019 i upphandlingen Lokalvårdsupphandling, utbildningsförvaltningen (dnr. 2018-157, GGN-0557/2018, FN-0214/2018).

² Se Upphandlingsdokumentet ”Lokalvårdsupphandling, utbildningsförvaltningen”. Upphandlingen hänför sig enligt punkterna 1.2.3 och 1.3.9 i dokumentet Förfrågningsunderlag till att avse ”städtjänster inom utbildningsförvaltningen i Sundbybergs stads inom områdena: skolaförskola” under en maximal fyraårsperiod om inledningsvis två år med möjlighet till två årsvisa förlängningar på vardera ett år (2+1+1 =4 år).

³ Se det meddelande om upphandling ”Sverige-Sundbyberg: Städning 2018/S 240-548215” som skickades den 11 december 2018 för publicering i Europeiska unionens officiella tidning och i databasen TED.

⁴ Upphandlingsdokumentet Förfrågningsunderlag, punkten 1.9.5.

⁵ Upphandlingsdokumentet, punkten 1.3.3.

⁶ Upphandlingsdokumentet, punkten 1.5.1.

⁷ Avverkningsgrad är ett nyckeltal för den genomsnittliga städningstid som läggs ned på en viss yta, beskrivet i kvadratmeter per timme.

⁸ Bilaga 1. ”Prisblankett” till Upphandlingsdokumentet.

⁹ För Område 2 listas även ett objekt som ”Kontor”.

¹⁰ Rättslig reglering av grundsärskola respektive förskola anges i 11 kap. och 8 kap. skollagen (2010:800).

¹¹ www.sundbyberg.se/forskola-utbildning/grundskola-och-grundsarskola/sarskola.html

¹² Se Kommunens tilldelningsbeslut (fotnot 1) samt Förvaltningsrätten i Stockholms dom av den 23 januari 2020 i mål nr. 15056-19 och 15746-19.

I upphandlingsdokumentet föreskrivs även ett prisgolv på 275 kr/timme, innebärande att ”*anbudsgivare som i förekommande fall lägger ett lägre pris [...] oavsett anledning inklusive hänvisning till statligt stöd kommer vid utvärdering timpriset att räknas upp till 275 kr/timme*”.¹³

Upphandlingens s.k. kontraktsvärde kan med ledning av tidigare fakturering till Kommunen för motsvarande tjänster¹⁴ uppskattas till i vart fall c:a 1,4 miljoner kronor per månad eller totalt c:a 67 miljoner kronor¹⁵ under den maximala fyraårsperiod som upphandlingen utlysts för.

Förvaltningsrätten i Stockholm har i lagkraftvunnen dom den 21 januari 2020¹⁶ förordnat om rättelse av upphandlingen på sådant sätt att en anbudsgivare som ”*ej kvalificerats*” på grund av för hög avverkningsgrad ska få sitt anbud upptaget till ny utvärdering. Av domskälen framgår att förfrågningsunderlaget i detta avseende har varit otydligt och oprecist. Förskolor har enligt rätten varit avsedda att behandlas separat under Område 1 och inte under Område 2, där Risöskolan med anslutande lokaler förekommer. Underlaget har därmed ansetts vilseledande även för en rimligt informerad och omsorgsfull anbudsgivare. Det i upphandlingen förekommande golvpriskravet har rätten funnit konkurrenshämmande och stridande mot likabehandlingsprincipen. Sammantaget fann rätten inte anledning att upphandlingen skulle göras om, utan att denna kunde rättas på visst angivet sätt.

Kommunen har emellertid valt att inte rätta sig i enlighet med domstolens dom, utan istället avbrutit upphandlingen. I ett första beslut att avbryta förfarandet, den 27 januari 2020,¹⁷ åberopade Kommunen att underlaget var så bristfälligt så att upphandlingen rätteligen skulle göras om. Efter att överprövning inletts mot detta beslut, återkallades detta av Kommunen den 4 mars 2020.¹⁸ Kommunen beslutade därefter att avbryta upphandlingen på nytt den 13 maj 2020. Denna gång med påstående att det inte längre fanns några giltiga anbud att pröva.¹⁹

Rättslig reglering

Med *offentlig upphandling* avses bland annat förfarandet till och med tilldelning av ett kontrakt med ekonomiska villkor som har slutits mellan en eller flera ekonomiska aktörer och en eller flera upphandlande myndigheter och som avser bland annat tillhandahållande av tjänster mot ersättning.

Upphandling som har påbörjats efter den 1 januari 2017 regleras genom lagen (2016:1145) om offentlig upphandling - LOU. Bestämmelserna är en följd av bland annat kraven på etableringsfrihet och fri rörlighet av varor och tjänster enligt artiklarna 18, 49 och 56 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) samt det s.k. LOU-direktivet (2014/24/EU).²⁰ och syftar bland annat till att motverka korruption i offentlig verksamhet.²¹ Lagen är generellt tillämplig på åtgärder som vidtas av en upphandlande myndighet för att anskaffa tjänster genom tilldelning av kontrakt.²²

¹³ Upphandlingsdokumentet, punkten 1.5.1.

¹⁴ Enligt uppgift ur leverantörsreskontra har Kommunen under perioden den 1 juli 2018 till och med den 31 januari 2020 (18 månader) betalat drygt 26 miljoner kronor för motsvarande städtjänster. Detta ger ett genomsnittligt månadsvärde på (26/18=) 1,444 miljoner kronor per månad exklusive moms.

¹⁵ Pris exklusive lagstadgad mervärdesskatt – moms.

¹⁶ Förvaltningsrätten i Stockholms domar av den 21 januari 2020 i mål nr. 15612-19 och 15746-19.

¹⁷ Se Kommunens (Stadsledningskontorets) beslut av den 27 januari 2020, Avbrytande av upphandling – Upphandling av lokalvård, utbildningsförvaltningen, ref. nr 2018-157 (dnr. GGN 0557/2018, FN-0214/2018).

¹⁸ Se Kommunens meddelande till Förvaltningsrätten i Stockholm den 4 mars 2020, aktbilaga 16 i mål nr. 2385-10 samt förvaltningsrättens beslut av den 31 mars 2020 i samma mål.

¹⁹ Se Kommunens (Stadsledningskontorets) beslut av den 13 maj 2020, Avbrytande av upphandling – Upphandling av lokalvård, utbildningsförvaltningen, ref. nr 2018-157 (dnr. GGN 0557/2018, FN-0214/2018). Beslutet hade inte föregåtts av någon möjlighet för berörda anbudsgivare att förlänga anbudens giltighetstid.

²⁰ Europaparlamentets och Rådets direktiv (2014/24/EU) av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG.

²¹ Se bl.a. betänkandet SOU 2018:44, jämte där angivna rättskällor.

²² Se 1 kap. 2 § jämförd med 2 kap. 13 § LOU.

Kommuner utgör enligt legaldefinitionen i 1 kap. 22 § LOU sådana *upphandlande myndigheter* som obligatoriskt har att följa lagens bestämmelser.²³ Städning (CPV 90910000) inklusive kontors- och skolstädning (CPV 90919000) innefattar sådana tjänster som om det s.k. *kontraktsvärdet* överskrider tröskelvärdet 2.197.545 kronor²⁴ ska upphandlas med iakttagande av de direktivstyrda förfarandebestämmelser som anges i 1-18 kap. LOU.

Tilldelning vid offentlig upphandling ska enligt 16 kap. 1 § LOU ske till den eller de leverantörer vars anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga, utifrån antingen bästa förhållande mellan pris och kvalitet, (livscykel-) kostnad²⁵ eller enbart pris. Den upphandlande myndigheten ska i upphandlingsdokumentet ange vilken grund för utvärdering som den avser att använda.²⁶ Ramavtal kan ingås med såväl en ensam leverantör som med flera sinsemellan konkurrerande leverantörer.²⁷ Myndigheten bör i upphandlingsdokumentet dock redovisa antalet leverantörer som samtidigt kan komma ifråga för tilldelning av ramavtal.

Leverantörsprovning och anbudsvärdering ska ske i separata faser. I den s.k. *kvalifikationsfasen* ska den upphandlande myndigheten pröva anbudsgivarnas organisation och om de har tillräckliga resurser för det aktuella uppdraget. Det är således själva företaget som ska kontrolleras. En anbudsgivare som inte bedöms uppfylla för upphandlingen ställda kvalifikationskrav ska *diskvalificeras* från fortsatt deltagande i upphandlingen. Bestämmelser om kvalificering av anbudsgivare finns i 14 och 15 kap. LOU.²⁸

Själva anbudsprovningen, där anbudens materiella innehåll prövas mot för upphandlingen uppställda pris- och kvalitetskriterier sker i den s.k. *värderingsfasen*. I denna fas är det således offertaspekten av anbudet som kontrolleras och värderas. Ett anbud som inte uppfyller för upphandlingen ställda krav ska *förkastas* från fortsatt provning i upphandlingen. Bestämmelser om utvärdering av anbud och tilldelning av kontrakt finns i 16 kap. LOU. Någon inbördes ordning för dessa båda faser finns inte, men de utgör helt olika delar av förfarandet och får därmed inte blandas samman.²⁹

Syftet med LOU är bland annat att säkerställa konkurrensen och den fria rörligheten. Det har därför införts ett antal grundläggande principer i 4 kap. 1 § LOU, vilka oavsett förfarande ska iaktas vid offentlig upphandling. Av kravet på *likabehandling* och *öppenhet (transparens)*³⁰ följer att alla leverantörer³¹ ska behandlas likvärdigt och ges lika möjlighet till sådan insyn att de i konkurrens med andra leverantörer kan lämna anbud utifrån samma villkor. Alla leverantörer ska ges samma relevanta information vid samma tillfälle.³² Enligt vad Högsta förvaltningsdomstolen uttalat i HFD 2012 ref. 48 är det nämligen en av regelverkets viktigaste funktioner att säkerställa leverantörernas lika förutsättningar att kunna lämna konkurrenskraftiga anbud.

²³ På motsvarande sätt utgör enligt 1 kap. 16 § LOU näringsidkare som på marknaden tillhandahåller aktuella varor eller tjänster leverantörer, som ska lämnas möjlighet att delta med anbud eller intresseanmälan att lämna anbud.

²⁴ Vad som vid varje tidpunkt utgör gällande *tröskelvärdet* fastställs av EU-kommissionen och tillkännages enligt 5 kap. 1 § LOU löpande av regeringen i Svensk författningssamling. Gällande tröskelvärde för tjänstekontrakt som tilldelas av bland annat kommuner uppgick 2018 och 2019 till 2.096.097 kronor - se regeringens tillkännagivande (2018:34) om tröskelvärden vid offentlig upphandling.

²⁵ Med kostnad i 16 kap. 1 § LOU avses enligt 3 och 4 §§ samma kapitel kostnaderna under livscykeln för den vara, tjänst eller det byggnadsverk som ska anskaffas.

²⁶ Enligt artikel 67.2 LOU-direktivet ska det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet fastställas på grundval av pris eller kostnadseffektivitet, exempelvis genom en analys av livscykelkostnader. Kostnadselementet kan också ha formen av ett *fast pris eller en fast kostnad* där de ekonomiska aktörerna enbart konkurrerar i fråga om kvalitetskriterier.

²⁷ 7 kap. 4 respektive 5 § LOU.

²⁸ En anbudsgivare som tidigare har gjort sig skyldig till brott eller allvarligt fel i yrkesutövningen eller exempelvis inte är registrerad i föreskriven ordning kan i kvalifikationsfasen även *uteslutas* från fortsatt deltagande i upphandlingen – se 13 kap. LOU.

²⁹ EU-domstolens dom i *Lianakis* (C-532/06) EU:C:2008:40 och i *ERGA* (C-199/07) EU:C:2009:693 med anslutande praxis.

³⁰ De grundläggande principer som här åsyftas följer numera av avdelning IV FEUF – (tidigare EG-fördragets art. 28–30 och 43–55 EG). Angående de grundläggande principernas innebörd, se bl.a. prop. 2006/07:128, s. 132 samt prop. 2015/16:195, avsnitt 9.1 (s. 426 ff.).

³¹ Med *leverantörer* avses enligt 1 kap. 16 § LOU företag som är verksamma med att på marknaden tillhandahålla varor, tjänster eller byggtreprenader.

³² Prop. 2006/07:128, s. 132, samt EU-domstolens domar i *Succhi di Frutta* (C-496/99), EU:C:2004:236, pp. 108–111, *SIAC Construction* (C-19/00) EU:C:2001:553, p. 42 och i *Cartiera dell'Adda* (C-42/13) EU:C:2014:2345, p. 44, se även domstolens avgörande i *Connexion Taxi* (C-171/15) EU:C:2016:948, pp. 39 och 40.

I fråga om s.k. *golvpriser* har Högsta förvaltningsdomstolen funnit att dylika minimipriser inte är förenliga med de grundläggande principerna.³³ Enligt domstolen kan en leverantör, som exempelvis har möjlighet att dra nytta av betydande stordriftsfördelar eller som önskar pressa sina vinstmarginaler för att ta sig in på en viss marknad, vilja konkurrera med ett lågt pris. Ett obligatoriskt krav som grundar sig i ett golvpris förhindrar leverantören från att konkurrera med priset, vilket kan leda till att leverantörer behandlas olika. Domstolen pekar också på att golvpriser riskerar medföra hinder för upphandlande myndigheter att bedöma inkomna anbud i verklig konkurrens med varandra. Det går inte, enligt domstolen, att utifrån ett lågt anbudspris bedöma om ett anbud är seriöst menat. Det är därför inte förenligt med lika-behandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU att ange ett golvpris.³⁴ Tolkningen av det s.k. golvprisförbudet har i praxis även kommit att omfatta andra liknande föreskrifter om indirekta eller relativa golvpriser som påverkar leverantörernas möjlighet att konkurrera med pris innebär en överträdelse av likabehandlingsprincipen. Exempelvis har villkor där anbudet inte ges komparativa utvärderingsfördelar under en viss prisnivå ansetts bryta mot LOU.³⁵ Onormalt låga anbud ska i stället utvärderas efter ett sådant kontradiktoriskt förfarande som följer av 16 kap. 7 § LOU. Om anbudet förefaller vara onormalt lågt ska den upphandlande myndigheten begära att leverantören förklarar det låga priset eller kostnaden. Myndigheten får förkasta anbudet först sedan det stått klart att leverantören inte har lämnat någon tillfredsställande förklaring till det låga priset. Myndigheten ska även förkasta anbudet om den finner att det onormalt låga priset inte stämmer överens med anbudsgivarens tillämpliga miljö-, sociala- eller arbetsrättsliga skyldigheter.

För att en upphandlande myndighet ska kunna avbryta en upphandling krävs att det föreligger *sakliga skäl*.³⁶ Den omständigheten att anbudens formella giltighetstid (bindningstid) har löpt ut och att det därmed inte längre finns några giltiga anbud att pröva kan utgöra ett sådant sakligt skäl, i vart fall om den upphandlande myndigheten först givit berörda anbudsgivare möjlighet att förlänga anbudens giltighetstid. Enligt vägledande rättspraxis kan det i så fall uppkomma skadeståndsskyldighet enligt (numera) 20 kap. 20 § LOU, om upphandlingen avbrutits beroende på ett tidigare fel från den upphandlande myndighetens sida.³⁷ Anbudsgivares skada ska i så fall ersättas enligt det s.k. positiva kontraktsintresset, till hela det ekonomiska intresse som den skadelidande anbudsgivaren hade haft rätt att få tillgodosett genom avtalet. Anbudsgivaren ska genom skadeståndet alltså försättas i samma ekonomiska situation som om avtalet hade fullgjorts.³⁸ För närvarande har den anbudsgivare som felaktigt fått sitt anbud förkastat av Kommunen i samband med tilldelningsbeslutet den 27 januari 2020 inlett en sådan talan om skadestånd mot Kommunen.³⁹

Yttrande

Kommunen har beretts tillfälle att yttra sig över en promemoria med en preliminär bedömning som upprättats i ärendet, utan att inom anvisad tid inkomma med något svar.

³³ En s.k. *fastprisupphandling* tillåts dock komma ifråga, där priset fixeras till ett i förväg angivet fast värde och enbart kriterierna kvalitet och (livscykel-) kostnad kan läggas till grund för anbudsvärderingen – se artikel 67.2 LOU-direktivet.

³⁴ Se HFD 2018 ref 50 samt anknytande praxis i Kammarrätten i Stockholms dom av den 14 december 2018 i mål nr 5255-18.

³⁵ Se bl.a. Kammarrätten i Göteborgs dom av den 14 december 2018 i mål nr. 2666-18 samt Förvaltningsrätten i Stockholms dom av den 28 september 2018 i mål nr. 19285-18 och av den 23 januari 2020 i mål nr. 15056-19. Se även Kammarrätten i Göteborgs dom av den 25 februari 2019 i mål nr 4551-18, där ett relativt takpris för materialkostnader satt i relation till totalpriset ansågs innebära ett indirekt golvpris för totalkostnaden som därigenom inte var förenligt med LOU.

³⁶ Se bl.a. EU-domstolens dom i *HI mot Stadt Wien* (C92-00) EU:C:2002:379 och *Koppensteiner* (C-15/04) U:C:2005:345, samt RÅ 2005 ref. 62.

³⁷ NJA 2016 s. 369, p. 24 enligt vilken det vid en skadeståndsprövning enligt LOU ska bedömas om det finns ett direkt orsakssamband mellan det felaktiga tilldelningsbeslutet och beslutet att avbryta upphandlingen. Ett sådant samband skulle enligt Högsta domstolen nämligen innebära att den upphandlande myndigheten genom tilldelningsbeslutet framkallat de förhållanden som enligt myndigheten senare motiverat beslutet att avbryta upphandlingen.

³⁸ Se bl.a. NJA 2007 s. 349.

³⁹ Stockholms tingsrätts mål nr. T 6221-20 om skadestånd enligt LOU.

Slutlig bedömning

Konkurrenskommissionen är en oberoende expertgrupp som uppmärksammar och motverkar fall där offentliga organ genom överträdelse av lag, genom subventioner eller genom att blanda samman myndighetsutövning med annan verksamhet snedvrider konkurrensen.

Ärendet gäller upphandling av städtjänster i ett fyraårskontrakt för c:a 67 miljoner kronor. Kommunen är som upphandlande myndighet skyldig iaktta bestämmelserna om offentlig upphandling och ska även följa domstols förordnade i dom eller beslut.

Av LOU följer att förekommande krav och kriterier i en upphandling ska vara så pass tydligt och klart angivna att alla rimligt informerade och omsorgsfulla leverantörer kan förstå dem på samma sätt. Anbud som uppfyller de krav och kriterier som angivits i upphandlingsdokumentet får inte förkastas. Minimi priser (s.k. golvpriser) får heller inte förekomma.

Av utredningen framgår att Kommunen har beslutat att ”*ej kvalificera*” två anbudsgivare för att de i sina anbud för Risöskolan med tillhörande snickeri och hobbylokal redovisat en högre avverkningsgrad än den som har tillåtits för förskolor.

Redan den omständigheten att anbudsgivarna har *diskvalificerats* är märklig. De påstådda avvikelserna hänför sig nämligen inte till företagets kvalifikationer utan hänför sig istället till anbudens innehåll, som rätteligen ska bedömas i upphandlingens s.k. värderingsfas. Risöskolan med tillhörande lokaler är dessutom inte någon förskola, utan en grundsärskola som även finns angiven i förteckningen över ”Skolor” i upphandlingens Område 2. Som förvaltningsrätten konstaterat kan den omständigheten att anbudet beräknats utifrån en avverkningsgrad för ”Skolor” istället för ”Förskolor” inte rimligen innebära någon sådan avvikelse att anbudet ska förkastas. Kommunens aktuella utformning och handläggning av upphandlingen innebär därmed en överträdelse av LOU och de grundläggande principerna om likabehandling och öppenhet (transparens).

Som förvaltningsrätten även kommit fram till strider det prisgolv på 275 kr/timme under vilket anbudsgivare inte skulle få sina anbud prispoängsatta mot LOU och det grundläggande kravet på likabehandling.

Konkurrenskommissionen har i en tidigare utredning, KKO 20-002, uppmärksammat att Kommunen löpande tillgodoser sitt aktuella behov av städtjänster genom otillåtet direkttilldelade kontrakt. Den senaste av dessa kontraktstilldelningar har numera bedömts olaglig av domstol, som dock fann anledning att låta avtalen bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.⁴⁰ Kommunen kommer därför tvingas att betala upphandlingsskadeavgift, som är ett slags böter, med upp till c:a sju procent av det aktuella kontraktsvärdet. Eftersom Kommunens betalningar för de avtal som har fått bestå uppgår till minst c:a 1,4 miljoner kronor per månad och avtalen avser en period av ett år, kan avgiften komma uppgå till c:a 1,1 miljoner kronor.⁴¹

Även i den upphandling som nu är föremål för bedömning finns det såpass grova fel och försummelser att domstol beslutat ingripa mot förfarandet med föreläggande om rättelse. I stället för att rätta sig i enlighet med förvaltningsrättens dom har Kommunen beslutat avbryta upphandlingen. Som en följd av detta kan Kommunen tvingas ersätta den leverantör som felaktigt har fått sitt anbud förkastat. Skadeståndet ska bedömas enligt principen för positivt kontraktintresse och kan i så fall uppgå till miljonbelopp. Sammantaget finns det därmed anledning att rikta mycket allvarlig kritik mot Kommunen, som uppenbarligen behöver se över sina upphandlingsrutiner.

⁴⁰ Förvaltningsrätten i Stockholms dom av den 30 juli 2020 i mål nr. 10464-20. Domen har vunnit laga kraft.

⁴¹ Upphandlingsskadeavgift ska enligt 21 kap. 1 § första stycket 2 LOU alltid betalas av den upphandlande myndigheten, om domstol beslutat att ett direkttilldelat avtal får bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse (se 20 kap. 13 § samma lag). Talan om upphandlingsskadeavgift förs på initiativ av Konkurrensverket vid allmän förvaltningsdomstol. Avgiften brukar normalt beräknas upp till c:a sju procent av det fulla värdet av det kontrakt som har fått bestå (kontraktsvärdet).